

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE”

Nr. 9.

København, September 1907.

5. Aarg.

Erindringer fra Skoletiden i Vajsenhuset.

Han hørte til den rigtige gamle Skole, den gamle Lærer Gulbrandsen. Undervisningen med Stokken, Fløjten, Jærngrifflerne, Sandet, Numrene langs Væggene, Vægtavlerne og alt til Faget henhørende. Den sorte Elfenbensstok havde jeg mest Respekt for. Uha! Hvor rislede det ikke koldt ned ad Ryggen paa mig, naar dette skrækindjagende Redskab faldt paa Hovedet af en arm Synder. Naar vi mødte om Morgen, havde vi at stille os hver under sit Nummer, som var malet paa Væggen, jeg havde Nummer 43; maaske saa nogle af de ærede Læsere kan huske mig. Saa lød Fløjten Triller, det betød »Ret«, atter Triller, det betød »Højre om«, igen Triller, saa marcherede vi til vore respektive A. B. C. Tavler for at hegles igennem af Hjælpere og Bihjælpere. Meget er dunkelt fra denne min første Barndomstid; men en frygtelig Begivenhed, som skete i denne Klasse, har præget sig i min Hukommelse. Naar vi skrev, sad vi naturligvis ved de lange Borde. Saa skete det engang, at de slemme Knægte ved det bageste Bord fandt paa at stikke Benene ind under Bordets Fodliste paa een Gang og bøje det tilbage; det var jo svært Sjøv, men det skulde ende med Gru; thi paa Grund af Mangel paa Kundskab til Ligevægtslæren fik de Bordet over sig med Blækhuse og alt Tilbehør. Ved Braget og Hylene var den gamle Lærer nær ved at falde ned af Stolen. Ingen kom videre til Skade; men der blev en svær Renselsesfest, thi Synderne var ikke alene sorte paa Samvittigheden: de lignede bogstavelig talt Negre i Ansigtet af Blækket. Lærer Gulbrandsen var den sidste af den gamle Skole paa Vajsenhuset. En ny Tid var oprunden.

Hvert Aar fik de mest flinke og artige Børn overrakt Gaver, thi Dyden skulde belønnes; disse Gaver bestod af Bøger og Tøj, som blev overrakt paa den store Stiftelsesfest, hvor den høje Direktion samt deres Damer mødte med Biskoppen i Spidsen. Spændingen var paa det højeste, om det saa var den gode og dygtige Kantor Lund, som ledede Sangen ved Højtideligheden, var Feberer høj, thi det var et kritisk Publikum. Efter endt Sang — og Tale, som naturligvis Biskoppen holdt, (den Gang Martensen) kom det højtidelige Øjeblik, da de udvalgte skulde trine frem for Biskoppen og modtage Gaverne. Jeg for min Part rystede i Knæene, men op maatte jeg. Jeg havde staaet en Time hjemme foran Spejlet og bukket og smilet for mig selv, men havde glemt at tage noget i Hænderne, og Resultatet blev ogsaa derefter, thi da jeg vendte mig om for at bukke for den øvrige Direktion med Damer, tabte mine forfjamskede Fingre Bogen, og da jeg med Lynets Fart vilde tage den op, var jeg lige ved at gaa paa Næsen, fik Bogen, men tabte Tøjet. Nu fik jeg travlt, Damerne smilede huld-saligt! Hvorledes jeg i det hele taget kom til mit Udgangspunkt igen, er endnu en Gaade for mig. Den smukke Sang og Kantate, Biskoppens smukke og hjertelige Tale og den festklædte Forsamling af Voksne og Børn; alt dette bevirkede et skønt Indtryk paa det bløde Barnesind.

Ogsaa søgte vore Øjne i Forsamlingen den gode Inspektør, daværende Justitsraad Rung, hvem vi alle holdt meget af. Vi kom altid til ham for at bede ham om noget; Griffler, Blyanter, Skrivebøger, Badebillerter, Bolde, Bøger, Skotøj o. m. a. Naar jeg kom op til ham, tog han mig hen ved Vinduet, aabnede mine Øjne og stirrede ind i dem. Hvor det var underligt, men det var nu hans Skik lige over for Børn; jeg turde se ham i Øjnene og

blev hans lille Ven og kunde komme trøstigt til ham, og jeg kom tidt; men for Resten var intet Barn bange for ham; thi han var mild mod alle og for øvrigt en rigtig Børneven. Selve Undervisningen blandede han sig aldrig i, men overlod det til de mange og dygtige Lærere selv at tumle med de forskellige Kundskaber. Der var virkelig dyb Sorg i de stores og smaas Hjerter, da vor kære Inspektør gik bort. — — —

Stor var Glæden i det Hjem, naar der kom Bud om, at et Barn var optaget i Vajsenhuset. Derfor vilde vi Drengene gerne være de lykkelige Budbringere, thi der faldt altid noget af. Et Sted kan jeg huske, tog Barnets Moder mig om Hovedet og kysede mig mange Gange. Bagefter blev der serveret noget mere solidt for mig i Form af Mad, og saa fik jeg en Rigsdaler. Jeg tilgav hende de mange Kys.

En gammel Elev.

Smaa Erindringer fra det gamle Vajsenhus.

(Sluttet.)

Jeg selv staar i dyb Taknemmelighedsgæld til Hr. Exner, idet han skaffede mig ind i den Forretning, hvor jeg endnu efter over 34 Aars Forløb er ansat.

To Lærere, som ved deres strenge Retfærdighed og store Dygtighed gjorde sig meget afholdte af Drengene, var Brødrene *Christensen*, den ældre nu Præst i Stenløse paa Fyen, den yngre nu Indehaver af Steins kemiske Laboratorium. Vor Gymnastik- og Danselærer, Krigsassessor *Hansen*, skylder vi megen Tak for hans gode Undervisning, og fordi han lærte os »gode Manerer«; Dansetimerne i øverste Klasse med Pigerne var sande Festtimer for os.

Hr. *Strarup* (tillige Degn ved »Børnehuset« paa Christianshavn), som vi havde i øverste Klasse i Regning, var meget godmodig, men stor Respekt for ham havde vi ikke. En Dag, da der var et stærkt Spektakel, inden han kom, sagde han, idet han traadte ind: »Hold nu op!« Jeg, som var i Kridthuset hos ham, sagde: »Jeg troede, vi skulde til at *begynde!*« »Naa, naa, ikke næsvis!«

Endelig vil jeg nævne den nuværende Viceinspektør, Hr. *Larsen*, som blev ansat 1871, da Hr. Lange forlod os; han var kun i kort Tid min Lærer, men jeg mindes med Tak hans gode og sunde Undervisning og venlige Sindelag; han var den første, som aabnede vore Øjne for *Dickens'* Forfatterskab, idet han læste for os den dejlige Bog: »En Fortælling om to Byer«.

Den aarlige Skovtur og de to Baller, »Præmie«-ballet (Stiftelsesfesten) og Juleballet, var jo Fester, hvortil vi glædede os længe i Forvejen. Paa det første Præmiebal, 1866, dansede jeg hele Aftenen med en sød lille Pige (vi havde begge faaet Præmie);

jeg husker, at jeg bad hende, ikke at danse med andre Drengene end mig, og det lovede hun; samme lille Pige var fra den Dag min Dame under hele Skoletiden, men vi tog ikke senere noget Løfte af hinanden; jeg sender gennem disse Linier en hjertelig Hilsen til min Barndoms Veninde, som maaske endnu mindes hin første Balaften.

De første Aar efter min Konfirmation gik jeg op til Inspektør Exner og bad, om jeg maatte komme med til Julefesten; han sagde da til mig, at jeg var velkommen lige saa længe, jeg vilde komme, og indtil han paa Grund af Sygdom maatte tage sin Afsked, benyttede jeg mig af Indbydelsen og deltog med Liv og Glæde i Dansen og følte mig som Barn paany.

Da jeg 1873 udgik af Skolen, som jeg elskede saa højt, var jeg inderlig bedrøvet. Vi havde en Forskrift, der lød saaledes: »Skriv Fornærmelser i Sand, Velgerninger i Sten«. Man er desværre ofte tilbøjelig til det modsatte; men jeg er vis paa, at saa godt som alle vi Vajsenhusianere har skrevet Skolens Velgerninger mod os i Sten.

Nr. 20.

Lørdag den 10. August jordedes paa Assistentens Kirkegaard et af vore Medlemmer, **Frøken Anna Kathinka Petersen**. Frk. Petersen, der i sine sidste Leveaar boede i den Soldenfeldtske Stiftelse, havde altid ført en stille, bramfri Tilværelse, og var kun kendt af faa, men »Det gode Minde« og dets Virksomhed havde stedse hendes varmeste Sympati, og ved sin Død har hun haft den smukke Tanke at skænke vor Stiftelse et Legat paa 2000 Kr. — Bestyrelsen var repræsenteret ved Begravelsen.

Ære være hendes Minde!

VAISENHUSIANA.

Vor Forening har i flere Aar savnet en mere storstilet Sommerudflugt. Med desto større Undren læste man da Programmet til denne Lundtur, og med desto større Forventning imødesaa man dens Forløb. Til Trods for at Prisen for Billetten, der gav Adgang til omtrent alt, var saa iøjnefaldende billig (baade for Medlemmer og Besøgende) drev man dog nogen Agitation for at bringe Tilslutningen fra D. g. M. op til det mest mulige. Vi skulde jo nemlig staa sammen med to — i hvert Fald i selskabelig Henseende — større og stærkere Foreninger og derfor gerne hævde vor Plads i Assebleet. Naa, vi er jo ikke forvante med Resultater, og dette blev da ogsaa for vort Vedkommende temmelig tarveligt. Det er tilstrækkeligt at oplyse, at Deltagernes samlede Antal var ca. 470, hvoraf i første Række »De forenede Kirkeskolers Minde« og derefter »Opfostringsforeningen« leverede de godt og vel 400. — At D. g. M. maatte savne sin Formand ved denne betydningfulde Første-Sammenslutning bidrog jo ogsaa sit til den mere underlegne Rolle, vi kom til at spille.

Men for øvrigt — — —

Da man ved 6-Tiden Søndag Morgen interesseret kiggede ud af sit Vindue, var det Blæst og Regn, som truende stirrede én i Møde fra den mørke Himmel, saa Vejret syntes ikke at skulle begunstige Dagen; men man var jo tegnet og skulde af Sted.

Ankommet til Havnegade ved 8-Tiden fik man i en Fart afrevet den respektive Billet og til Gengæld paahæftet et i al sin Tarvelighed ganske fikst Emblem med de tre Foreningers hvide Forbogstavers sammenslynget paa rød Grund.

En halv Snæs Minutter efter lod »Saltholms« Fløjte sin Bas høre, og med en mindre Kreds af Morgenmennesker som Tilskuere og medens vort lille Hornorkester lod sine kraftigste Toner lyde fra en eller anden Del af Skibet, gled vi ud paa »Danskens Vej til Ros og Magt«. (Vi bemærkede, at vore to Forbundsfæller medførte deres respektive Faner; hvorledes gaar det med vor?)

Tilsyneladende var Skuden saa tæt besat, som en nogenlunde Hensyntagen til Folks Bekvemmelighed til- lod (den havde faktisk Lov til at medføre omtrent et Hundrede Mennesker til), og man var derfor ikke i Stand til straks at danne sig et Overblik over Deltagerne, men trøstede sig i en mere passiv Stilling med, at det kunde der jo raades Bod paa, naar man vel var ankommet til Genbostaden. Der herskede da en meget fornøjelig Stemning om Bord under den 7 Kvarters Sejlads, alt mens Hovedstadens Taarne og Forter forsvandt i Baggrunden, og Saltholms flade Ø fortonede sig til højre, indtil vi — efter en rask lille Gyngetur — gennem den dobbelte Række Bøjer og Sømærker passerede ind i Malmøs Havn.

Man var jo nu i Udlandet og derfor underkastet Toldvæsenet, som imidlertid behandlede os saare elskværdigt (det behandlede os nemlig slet ikke) og vi styrede straks Kursen op igennem Byen til Hippodromen, i hvis rummelige, runde Sal Frokosten gik hurtigt og muntert fra Haanden, saaledes at man havde god Lejlighed til en Tur i den smukke »Kungspark« eller andre Steder.

I et hyggeligt svensk Ekstratog rutschede vi saa langs Lommabugtens flade Bred, forbi store Fabrikker, venlige Smaabyer og udstrakte Roemarker til den ældgamle Stad Lund, i hvis skønne historiske Domkirke vi snart efter befandt os.

Staaende under dette mægtige Hvælv eller siddende i en af de middelalderlige, kunstfærdigt udskaarne Korstole mindes man om, at denne gamle, danske Kirke (paabegyndt af Knud den hellige i det 11. Aarhundrede) en Gang var Nordens aandelige Hovedsæde, hvorfra mægtige Prælater herskede med kongelig Myndighed; og gaar man ned i Krypten og læser gamle danske Adelsnavne paa Ligstenene mellem de svære Piller, hvor Lyset falder ind med lange Skygger, og hvor Trolden Finn og hans Kvinde staar hugne i Sten til Minde om Sagnet, saa forhøjes Stemningen.

Men vi skal atter ud til Dag og Sol; Vejret var forholdsvist godt i Malmø, i Lund faar vi ligefrem varmt Solskin (og den danske Ondskabsfuldhed om »den svenske Sol« holdt ikke Stik) straks ved Kirken ligger jo Universitetet og den smukke »Lundagård«, og derpaa spreder vi os i Byen, som i sig selv var interessant nok til at ofre flere Dage paa.

Allerede paa Udfarten fik vi fra Toget et Glimt af Udstillingen, som vi nu gaar ind til gennem en monumental, borglignende Indgangsport (en stiliseret Fremstilling af de tre Taarne i Lunds Vaaben) og har straks til venstre en hyggelig Restauration i Bondestil og med Storkerede paa Taget; i øvrigt Militærmusik, nydelige Anlæg, fikse Bygninger i større og mindre Format med mangeartet og interessant Indhold — men vi savner baade Kompetence og Tid til at komme nærmere ind herpaa; vi maa holde os til den fikse lille, billige Bog om Lund og Udstillingen (som sikkert mange erhvervede sig) og saa Deltagernes eget Skøn.

Ved 6-Tiden vandrede vi samlet tilbage til Toget, der hurtigt førte os til Malmø og den ventende Middag, som baade hvad Kvalitet og Kvantum angik var særdeles rosværdig og indtoges under den bedste Stemning, forhøjet ved Taler og Sange.

Efter at Kirkeskoleforeningens Formand, Herr V. Thomsen, havde budt Velkommen, talte Herr Thorvald Olsen fra Opfostringshusforeningen for de tre Skoler og deres velsignelsesrige Virksomhed, ønskede at de maatte blomstre til Gavn og Glæde for Samfundet; idet Taleren be-

klagede, at Forstander Gandrup paa Grund af Sygdom var fraværende, henvendte han Skaalen til de to tilstedeværende Forstandere, d'Herrer Professor Jensen og Inspektør Vaupel. — Ved hver Kuvert laa, samlet i et pænt Hæfte, de tre til Anledningen forfattede Sange, hvoraf nu den første (signeret V. Th.) blev afsunget og befandt at være et smukt Udtryk for Samlingstanken. Formanden for Opfostringshusforeningen, Herr Lehrmann, talte for de tre Foreninger, for Broderskabet og de fælles Baand, der bandt os sammen; ved en Lejlighed som denne, viste det sig, hvor hurtigt vi fandt hverandre, og forhaabentlig dannede det Indledningen til et frugtbringende Samarbejde paa de forskellige Omraader. Herr Professor Jensen (Opfostringshuset) takkede for Skaalen; han fandt det smukt, at de forhenværende Elever saaledes samledes, og var glad over den bestandige Fremadstræben, som havde kendetegnet saa mange af disse Mennesker; det var kønt, Vajsenhusianerne havde kaldt deres Forening »Det gode Minde«, det viste Taknemmeligheden mod Skolen. En Skaal for de tre Bestyrelser! Herr Vaupel havde tvivlet om, at en Tur som denne havde kunnet lade sig arrangere; men nu var hans Tvivl hævet, det var ham en Glæde at være sammen med sine tidligere Elever og med alle disse pæne glade Mennesker; han takkede Komitéen, fordi den havde indbudt Skolernes Forstandere, og roste den praktiske og gode Maade, hvorpaa alt var lagt til rette. — Derpaa fulgte Sang Nr. 2 af en »Deltager«, som mente, at man gjorde for megen Stads af Komitéen og dens »brydsomme« Arbejde, medens det jo var den store menige Flok, der burde hurra'es, fordi den saa villig lod sig trække rundt med. Vor Herr C. Søndebro tog Anledning til nogle Bemærkninger om denne sidste Sang; en Publikummer ankede over at være bleven slæbt til Sverrig for at spise sin medbragte Mad og drev paa forskellig anden Vis Spas med Komitéen, som jo dog havde præsteret et ganske pænt Arbejde; alligevel vilde han ved denne Lejlighed rette en Tak til de Besøgende for den talrige Tilslutning, i Haab om at de vilde drage hjem med et godt Minde, saaledes at vi kunde have Fornøjelsen at ses en anden Gang. Herr V. Thomsen takkede for den for Komitéen udbragte Skaal og motiverede et Leve for den i Malmø bosatte Købmand Bötticher (Opfostr.) som havde været Arrangørerne saa god en Støtte. — Orkestret, som hele Tiden havde medvirket fra en Loge i 2. Etage, tog nu fat med en velkendt gammel Slagmelodi, og den tredje og sidste med FL. mærkede Sang istemtes; dens grinværdige, historiske Udvikling af Kvindens Betydning fra de ældste Tider vakte bragende Jubel. »Forfatteren«, Herr Lindegaard (Opfostr.) maatte frem og give et lille prosaisk Supplement, og efter at en Malmø-Dansker havde talt for Foreningerne, og en Besøgende udtrykt sin Tilfredshed med Turen, rejste man sig fra Bordet og tilbragte i den hyggelige Restauration Ventetiden, til Salen var ryddet, for en rask Svingom. — Et Par smukke Intermezzoer udenfor Programmet fortjener Omtale. Ved Slutningen af Middagen omdeltes »Svenska folksången«, hvis pompøse Toner lød smukt i den store Sal som en Hilsen til den galante Nation, vi gæstede. Og ligesom vi skulde til at forlade Salen tonede: »Du gamla, Du friska —«, som viste sig at stamme fra »D. g. M.«s kendte Baryton, der havde fundet Vej op til Orkesterlogen og lønnes med levende Bifald. — Da vi lidt over 10 begav os paa Hjemvejen med et Leve for Malmø, og medens vore Blæsere intonerede den svenske og derefter den danske Nationalsang, stod Stadens Indvaanere i tætte Skarer paa Kajen og vinkede til Afsked. Over det natdunkle Sund med dets Lanterner og Fyr og under Sang og Skæmt og fædrelandske Toner sejlede vi i Magsvejrt tilbage til vor Hovedstad, som vi ankom til ved 12-Tiden.

Der var Stil over den Tur og almindelig Tilfredshed med dens Forløb; maatte den være et godt Varsel for Fremtiden.

Jon.

Se Bagsiden!

Nøddeturen

Søndag den 8. September.

Da vi af Erfaring ved, at vi principmæssig aldrig finder Nødder paa denne Udflugt, foranstalter vi i Stedet for en lille Tur med den i Aar aabnede Amagerbane til Dragør.

Mødetid Kl. 1³/₄ ved Amagerbro Banestation. B. F. D. S.

Aftenunderholdning

Fredag den 12. September Kl. 9 pr.

paa „**Helgoland**“ (Strandvejen).

PROGRAM:

1. Musiknummer.
2. Sang.
3. Oplæsning.
4. Sang (Foreningsbegivenheder ved F. C., 1. Afd.)
5. Musiknummer.
6. Sang (Foreningsbegivenheder ved F. C., 2. Afd.)

== Derefter Dans. ==

Gratis Entre. B. F. D. S.

Program faas i Salen.

Vinterlokalet

bliver i Aar i Prins Wilhelms Palæ i Stueetagen. 1. Møde finder Sted Fredag den 4. Oktober og fremdeles hver Fredag. B. F. D. S.

Nedtagning } af **Markiser**
Opbevaring }

Syning } af **Gulvtæpper**
Paalægning }

Syning } af **Gardiner**
Ophængning }

Agerbundsens

Sadelmager & Tapetserer.

Krystalgade 3.

Telefon 8239. Telefon 8239.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN**

Børnedragter.

Købmagergade 32. Telf. 3740.

Charcuteriforretningen
(J. D. Beauvais)

ved **Robert Larsen,**
Vimmelskaftet 47.

Største og fineste Udvalg i
Paalæg, Conserves & Delikatesser.

Telefon 5779.

George Ogilvie's
Cigar- & Tobaksforretning
Herluf Trollesgade 18.

Telefon 24017.

Bemærk: Altid stort Udvalg af alle Slags Kort.

Aktieselskabet Nordisk Brandforsikring, København.

Garantikapital: 4 Millioner Kroner overtager

Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: **Rømersgade 3.**

Villiam Callesen.

Kokes & Briket Import

12. Ved Stranden 12.

Gaa til **Søren Justsen,**
Køhler & Frost's Eftflg.
Pilestræde Nr. 46,
Telefon 22373 y
og køb Dem et nyt **Uhr**
eller lad det gamle reparere.

Forretn. grundl 1815. Billige Priser.

DET FORENEDE DANSKE LIVSFORSIKRINGS-AKTIESELSKAB

HAFNIA

tegner livsvarige Livsforsikringer, Kapitalforsikringer og Livrenter ved dets herværende Generalagent:

JENS EMIL JUHL,
Nygade 4. — Telefon 3326.

Kontortid 9—4.

Træftes personlig 9—11 og 3—4.

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

== Telefon 3017. ==

30 Nørrebrogade 30.

København N.

Nærværende Nr. er indleveret paa Posthuset den 31. August.